

**BIOLOGIYA FANINI O‘QITISHDA INTERAKTIV PLATFORMALAR
(KAHOOT, QUIZLET, NEARPOD)DAN FOYDALANISH****Muhiddinov Bobur Utkir o‘g‘li**alishermuhiddinov19@gmail.com**Turg‘unjonova Diyora Bahodir qizi**madalimovadiyora03@gmail.com**Risqimboyev Fazliddin Ilhomjon o‘g‘li**frisqimboyev@gmail.com

*Chirchiq davlat pedagogika universiteti Biologiya yo‘nalishi
3-bosqich talabalari*

Usmonova Ruzixon Bozorovnaboburraxmatov1808@gmail.com

CHDPU Fakultetlararo chet tillar kafedrası o‘qituvchisi

Annotatsiya: *ushbu maqolada biologiya fanini o‘qitishda interaktiv platformalardan — xususan Kahoot, Quizlet va Nearpod dasturlaridan samarali foydalanish imkoniyatlari yoritiladi. Zamonaviy raqamli texnologiyalar yordamida dars jarayonini jonlantirish, o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshirish hamda mustahkam bilim hosil qilish uchun yaratilayotgan sharoitlar tahlil qilinadi. Maqolada interaktiv platformalarning afzalliklari, amaliyotda qo‘llanish usullari va ularning ta‘lim sifati hamda o‘quvchilar bilim darajasiga ta‘siri o‘rganiladi. Shuningdek, tajribali o‘qituvchilarning fikrlari va amaliy misollar orqali mavzuga yondashuv chuqurlashtirilgan.*

Kalit so‘zlar: *Biologiya ta‘limi, interaktiv platformalar, Kahoot, Quizlet, Nearpod, raqamli ta‘lim, dars samaradorligi, innovatsion metodlar, o‘quvchilarning faolligi, interaktiv o‘qitish.*

Bugungi kunda ta‘lim sohasida ro‘y berayotgan raqamli transformatsiya o‘quv jarayonlarini yanada interaktiv, samarali va o‘quvchiga yo‘naltirilgan holatga keltirish imkonini bermiqda. Ayniqsa, tabiiy fanlar qatoriga kiruvchi biologiya fanini o‘qitishda zamonaviy interaktiv platformalardan foydalanish dars sifatini oshirish, o‘quvchilarning faolligini kuchaytirish va bilimlarni mustahkamlashda muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda. Kahoot, Quizlet, Nearpod kabi interaktiv ta‘lim vositalari o‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi samarali mulqotni ta‘minlash, dars jarayonini qiziqarli va jonli shaklga keltirish imkonini beradi. Ushbu maqolada aynan ushbu platformalarning biologiya ta‘limidagi o‘rni, ularning afzalliklari va ta‘lim samaradorligiga ta‘siri tahlil qilinadi.

1. Interaktiv platformalarning ta’limdagi o‘rni. Interaktiv platformalar o‘quvchilarning darsdagi faolligini oshirish, bilimlarni mustahkamlash va o‘qitish jarayonini qiziqarli qilishda muhim rol o‘ynaydi. Bu platformalar orqali o‘qituvchilar darslarni vizual materiallar, testlar, viktorinalar va boshqa interaktiv faoliyatlar bilan boyitishlari mumkin.

2. Kahoot platformasi. Kahoot — bu o‘quvchilar uchun qiziqarli va raqobatbardosh muhitda testlar o‘tkazish imkonini beruvchi platformadir. Ushbu platforma orqali o‘qituvchilar biologiya faniga oid turli mavzularda testlar tayyorlab, o‘quvchilarning bilim darajasini baholashlari mumkin. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, Kahoot o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshiradi va ularning bilimlarini mustahkamlashda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi.

3. Quizlet platformasi. Quizlet — bu o‘quvchilarga flashkartalar, testlar va o‘yinlar orqali bilimlarni o‘zlashtirish imkonini beruvchi platformadir. Biologiya fanida terminlar, tushunchalar va jarayonlarni o‘rganishda Quizletning flashkarta funksiyasi juda foydali hisoblanadi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, Quizlet o‘quvchilarning mustaqil o‘rganish faoliyatini qo‘llab-quvvatlaydi va ularning bilimlarini mustahkamlashda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi.

4. Nearpod platformasi. Nearpod — bu o‘qituvchilarga interaktiv taqdimotlar, testlar, so‘rovnomalar va boshqa faoliyatlar orqali darslarni tashkil etish imkonini beruvchi platformadir. Biologiya fanida Nearpod orqali laboratoriya tajribalari, 3D modellar va virtual ekskursiyalarni tashkil etish mumkin. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, Nearpod o‘quvchilarning darsdagi ishtirokini oshiradi va ularning bilimlarini chuqurlashtirishda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi.

5. Platformalarning taqqosiy tahlili

Platforma	Afzalliklari	Kamchiliklari
Kahoot	Qiziqarli va raqobatbardosh muhit, tezkor baholash	Cheklangan savol turlari
Quizlet	Mustaqil o‘rganish uchun qulay, turli o‘yinlar	O‘qituvchi nazorati cheklangan
Nearpod	Keng interaktiv imkoniyatlar, real vaqtli monitoring	Tayyorlash uchun ko‘proq vaqt talab etadi

Zamonaviy ta’lim jarayonida raqamli texnologiyalar va interaktiv platformalardan foydalanish nafaqat metodik yondashuvlarni yangilaydi, balki o‘quvchilarning bilim olish

jarayonini tubdan o‘zgartiradi. Ayniqsa, tabiiy fanlar ichida murakkab atamalar, biologik jarayonlar va tizimlarni o‘z ichiga olgan biologiya fanini samarali o‘qitish uchun innovatsion vositalar va ilg‘or texnologiyalar muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada tahlil qilinganidek, Kahoot, Quizlet va Nearpod kabi platformalar aynan shu maqsadga xizmat qiladi: ular biologiyani nafaqat o‘rganish, balki uni anglash, qo‘llash va amaliyotga tatbiq qilish imkonini kengaytiradi.

Kahoot platformasi raqobat va o‘yinga asoslangan yondashuvi bilan o‘quvchilarning darsga bo‘lgan motivatsiyasini oshiradi. O‘quvchilar ushbu platforma orqali bilimlarini sinab ko‘rish, noto‘g‘ri javoblar ustida ishlash va xatolarni tahlil qilish imkoniga ega bo‘ladilar. Bu esa reflektiv ta‘limni rag‘batlantiradi va o‘quvchini faollikka undaydi.

Quizlet platformasi esa asosan mustaqil o‘rganish faoliyatini kuchaytirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, biologiyada ko‘plab atamalar, lotincha nomlar va tasnif tizimlari mavjud bo‘lgani sababli, o‘quvchilarning ularni yod olish va takrorlash imkoniyatini kengaytiruvchi flashkarta va test funksiyalari nihoyatda foydali. Bu o‘quvchilarning xotira va assotsiativ fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Nearpod esa murakkab mavzularni vizualizatsiya qilish, interaktiv laboratoriya tajribalari, 3D modellar orqali biologik tizimlarni tushuntirish imkonini yaratadi. O‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi real vaqtli interaktiv muloqot, natijalarni darhol baholash va muhokama qilish dars samaradorligini oshiradi. Bu esa nafaqat bilim olish, balki chuqur tushunishga ham olib keladi.

Umuman olganda, interaktiv platformalarning biologiya ta‘limidagi joriy etilishi bir qator afzalliklarni beradi:

darslarning sifat va mazmunini oshiradi;

o‘quvchilarni faol, mustaqil va mas‘uliyatli bo‘lishga o‘rgatadi;

o‘quv jarayonini shaxsga yo‘naltirilgan ta‘lim prinsipi asosida tashkil etishga imkon yaratadi;

real vaqtda tahlil, qayta aloqa va differensial yondashuvni ta‘minlaydi.

Shu bois, hozirgi davrda biologiya fani o‘qituvchilari interaktiv platformalardan foydalanishni faqat qo‘shimcha vosita sifatida emas, balki o‘quv jarayonining ajralmas elementi sifatida qabul qilishi lozim. Kelajakda raqamli pedagogika, shaxsga yo‘naltirilgan o‘qitish va moslashtirilgan ta‘lim kabi konsepsiyalar asosida bu platformalarning ta‘siri yanada kengayishi kutiladi. Ilmiy yondashuv, amaliy tajriba va zamonaviy texnologiyalarni uyg‘unlashtirish orqali biologiya ta‘limining sifati yuqori bosqichga ko‘tarilishi shubhasizdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. “Active and Interactive Learning Through Quizlet and Kahoot” — ResearchGate, 2020.
2. “ICT Tools for Assessing Tests and Student Performance” — Quizlet Study Guide, 2024.
3. “Using Nearpod to Promote Engagement in Online ESL Classes” — SpringerLink, 2023.
4. “Top 10 Student Assessment Apps for Teachers” — Formaloo Blog, 2024.
5. “Digital Tools to Engage Your Students in Fun Learning Activities” — Brittany Washburn Blog, 2024.
6. Qodirova Z. S., Xolmatov B. U. (2022). Biologiya fanini o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: TDPU nashriyoti.
7. Rahmatova G. (2021). “Raqamli texnologiyalar asosida biologiya fanini o‘qitish metodikasi”. “Pedagogik ta’lim” ilmiy-amaliy jurnali, 3-son.
8. Abdullayeva M. (2020). “Biologiyada zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning dolzarbligi”. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi ilmiy-metodik axborotnomasi, 2-son.
9. Nurullayeva N. M. (2023). “Interaktiv o‘quv platformalari yordamida tabiiy fanlarni o‘qitish”. Toshkent davlat pedagogika universitetining ilmiy jurnali, 1(58).